Europaparlamentet
2019-2024

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2023/0229(NLE)

14.2.2024

***

FÖRSLAG TILL REKOMMENDATION

om utkastet till rådets beslut om ingående, på unionens vägnar, av avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, för perioden 2021–2027
(12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

Föredragande: Jadwiga Wiśniewska

Teckenförklaring

*	Samrådsförfarande
***	Godkännandeförfarande
***I	Ordinarie lagstiftningsförfarande (första behandlingen)
***II	Ordinarie lagstiftningsförfarande (andra behandlingen)
***III	Ordinarie lagstiftningsförfarande (tredje behandlingen)

(Det angivna förfarandet baseras på den rättsliga grund som angetts i förslaget till akt.)

INNEHÅLL

Sida

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION.....5

MOTIVERING 6

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS LAGSTIFTNINGSRESOLUTION

om utkastet till rådets beslut om ingående, på unionens vägnar, av avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, för perioden 2021–2027
(12122/2023 – C9-0461/2023 – 2023/0229(NLE))

(Godkännande)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av utkastet till rådets beslut (12122/2023),

– med beaktande av utkastet till avtal mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, för perioden 2021–2027 (12120/2023),

– med beaktande av den begäran om godkännande som rådet har lagt fram i enlighet med artiklarna 77.2, 218.6 andra stycket a och 218.7 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (C9-0461/2023),

– med beaktande av artikel 105.1 och 105.4 samt artikel 114.7 i arbetsordningen,

– med beaktande av rekommendationen från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (A9-0000/2024).

1. Europaparlamentet godkänner att avtalet ingås.

2. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till regeringarna och parlamenten i medlemsstaterna och i Schweiziska edsförbundet.

MOTIVERING

a. Allmän bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148 om inrättande av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik för perioden 2021–2027 antogs den 7 juli 2021.

Syftet med förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik är att uttrycka solidaritet genom ekonomiskt stöd till de (medlems)stater som tillämpar Schengenregelverkets bestämmelser om yttre gränser. Den utgör en utveckling av Schengenregelverket som de länder som är associerade till Schengenregelverkets genomförande, tillämpning och vidareutveckling (Schengenassocierade länder eller associerade länder) deltar i.

Schweiziska edsförbundet anmälde den 11 augusti 2021 sitt beslut att godta innehållet i förordningen om instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik och att genomföra den i sin interna rättsordning. För att undvika att förkorta tidsperioden för den faktiska tillämpningen av förordningen om instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik i Schweiz lade kommissionen fram utkastet till rådets beslut om undertecknande av ett avtal mellan EU och Schweiziska edsförbundet om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik innan den mottog Schweiz anmälan om fullgörande av landets konstitutionella krav. I enlighet med skäl 75 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik bör sådana här överenskommelser ingås efter skriftlig anmälan från det berörda landet om att landets alla interna krav fullgjorts.

I artikel 7.6 i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik föreskrivs att ”arrangemang” bör utarbetas för att ange arten av och formerna för deltagandet i instrumentet för de länder som är associerade till genomförandet, tillämpningen och utvecklingen av Schengenregelverket, i enlighet med relevanta bestämmelser i respektive associeringsavtal. Dessa arrangemang ska utformas som avtal mellan unionen och de Schengenassocierade länderna i enlighet med artikel 216 i EUF-fördraget.

Den 21 februari 2022 bemyndigade rådet kommissionen att inleda förhandlingar[1] med Island, Konungariket Norge, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein om arrangemangen för dessa länders ekonomiska bidrag och de kompletterande regler som krävs för deras deltagande i instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik för perioden 2021–2027, inbegripet bestämmelser som säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen och revisionsrättens revisionsbefogenheter, vilka ska ingås i

[1] Rådets beslut (EU) 2022/442 av den 21 februari 2022 om bemyndigande att inleda förhandlingar med Island, Konungariket Norge, Schweiziska edsförbundet och Furstendömet Liechtenstein i syfte att ingå avtal mellan Europeiska unionen och dessa länder om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning (EUT L 90, 18.3.2022, s. 116).

enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148[2]. Förhandlingarna med Schweiziska edsförbundet avslutades framgångsrikt med att avtalet paraferades den 14 februari 2023.

Den 10 juli 2023 lade kommissionen fram ett förslag till rådets beslut om ingående, på unionens vägnar, av avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning.

Den 28 september 2023 antog rådet ett beslut om undertecknande, på unionens vägnar, av avtalet mellan Europeiska unionen och Schweiziska edsförbundet om kompletterande regler avseende instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, för perioden 2021–2027. Avtalet undertecknades den 28 november 2023 i Bryssel.

Den 7 december 2023 uppmanade rådet Europaparlamentet att ge sitt samtycke till utkastet till rådets beslut om ingående av ovan nämnda avtal.

b. Föredragandens ståndpunkt

Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, utgör ett särskilt instrument inom ramen för Schengenregelverket vilket utformats för att säkerställa en stark och effektiv europeisk integrerad gränsförvaltning vid de yttre gränserna, samtidigt som den fria rörligheten för personer säkerställs, i full överensstämmelse med medlemsstaternas och de associerade ländernas åtaganden avseende grundläggande rättigheter, samt för att stödja en enhetlig tillämpning och modernisering av den gemensamma viseringspolitiken och därigenom bidra till att garantera en hög säkerhetsnivå i medlemsstaterna och de associerade länderna.

Föredraganden håller med om att instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik ger möjlighet att genomföra åtgärder inom ramen för delad, direkt och indirekt förvaltning, och avtalet bör möjliggöra genomförande med någon av dessa metoder i Schweiz i enlighet med unionens principer och regler för ekonomisk förvaltning och kontroll.

Med tanke på Schengenregelverkets särskilda karaktär och vikten av att det tillämpas på ett enhetligt sätt för Schengenområdets integritet anser föredraganden också att alla bestämmelser som är tillämpliga på förvaltningen av programmen bör gälla för Schweiz på samma sätt som för medlemsstaterna.

Föredraganden anser att ingåendet av formella, rättsligt bindande avtal inom ramen för samarbete med associerade länder, i motsats till andra slags överenskommelser, är avgörande för att säkerställa insyn, offentlig granskning och demokratisk tillsyn. Detta är särskilt viktigt när det gäller användningen av EU:s budget.

Dessutom bör andra särskilda bestämmelser följas. Enligt Schengenassocieringsavtalen måste

[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1148 av den 7 juli 2021 om inrättande, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning, av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 251, 15.7.2021, s. 48).

Schweiz fullt ut acceptera unionens åtgärder, däribland förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som utvecklar eller bygger på Schengenregelverket, samt vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av bestämmelser som är relevanta för den ekonomiska förvaltningen och kontrollen som fastställs i EUF-fördraget eller i unionslagstiftning med rättslig grund i EUF-fördraget. Genom avtalen införs även särskilda mekanismer för snabba anpassningar av avtalet med Schweiz i händelse av ändringar av central unionslagstiftning som är relevant för genomförandet, såsom budgetförordningen och förordningen om gemensamma bestämmelser. Avtalet säkerställer också att halvtidsöversynen av instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik tar hänsyn till de Schengenassocierade ländernas försenade deltagande.

När det gäller kontroller av budgetens genomförande och övriga ekonomiska kontroller är medlemsstaterna dessutom bundna av horisontella skyldigheter (t.ex. i fråga om befogenheterna för revisionsrätten, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf), Eppo och kommissionen) som härleds antingen direkt ur fördraget eller ur unionens sekundärlagstiftning, inklusive förordningen om gemensamma bestämmelser enligt ovan. Dessa skyldigheter är automatiskt tillämpliga på medlemsstaterna och fastställs därför inte i förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik. Följaktligen behöver dessa skyldigheter utvidgas till Schweiz genom det avtal som berörs av detta förslag.

Slutligen innehåller avtalet även en bestämmelse om EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias).

Sammanfattningsvis anser föredraganden att det är lämpligt att upprätta ett avtal om fastställande av de kompletterande regler som är nödvändiga för Schweiziska edsförbundets deltagande i instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik, som en del av Fonden för integrerad gränsförvaltning för programperioden 2021–2027, i enlighet med artikel 7.6 i förordning (EU) 2021/1148 (förordningen om instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik).

Mot bakgrund av ovanstående rekommenderar föredraganden att parlamentet godkänner utkastet till rådets beslut och uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.